

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Баратівського психоневрологічного інтернату

31.01.2025

м. Миколаїв, 2025

I. ВСТУП

У межах реалізації проекту «Регіональні групи національного превентивного механізму», що здійснюється Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з метою апробації моделі автономної роботи громадських моніторів у складі регіональних груп під час здійснення повторних відвідувань національного превентивного механізму до місць несвободи 31.01.2025 групою НППМ у Миколаївській області здійснено відвідування Баратівського психоневрологічного інтернату (далі – ПНІ, заклад).

Відвідування здійснювали члени групи РГ НППМ:

Новак Євгеній Сергійович, представник громадської організації (керівник РГ НППМ у Миколаївській області);

Пашкевич Світлана Олександрівна, представник громадської організації;
Ангелова Ніна Іванівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Інтернат знаходиться за адресою: вулиця Степова, будинок 1, село Баратівка, Новобузький район, Миколаївська область, 55604.

Директор закладу – Свічарова Галина Олександрівна.

Згідно з Положенням про Баратівський психоневрологічний інтернат, затвердженим розпорядженням голови Миколаївської обласної державної адміністрації від 06.06.2018 № 221-р, інтернат є стаціонарним інтернатним закладом для соціального захисту, що утворюється для тимчасового або постійного проживання/перебування осіб із стійкими інтелектуальними та/або психічними порушеннями, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, соціально-побутового обслуговування, надання медичної допомоги, соціальних послуг та комплексу реабілітаційних заходів і яким згідно з висновком лікарської комісії за участю лікаря-психіатра не протипоказане перебування в інтернаті.

Заклад розрахований на перебування 305 осіб. На день відвідування у ПНІ перебувало 288 осіб, серед яких ліжкових хворих – 20 осіб, підопічних, які відносяться до маломобільних груп населення – 23 особи. У закладі перебуває 288 чоловіків, серед яких 265 дієздатних осіб, 23 – недієздатні. Встановлену групу інвалідності мають 291 особа. Також у закладі перебуває 32 підопічних із числа внутрішньо переміщених осіб.

Заклад у 2023 році профінансовано на суму 38 429 800, 00 грн.

Станом на 2024 рік ПНІ профінансовано на суму 41 401 800, 00 грн.

Згідно з тарифікаційним списком працівників Баратівського ПНІ станом на 31.01.2025 у закладі наявні 8 вакансій медсестер, 1 вакансія лікаря (ЛФК) та 1 вакансія лікаря-стоматолога.

Заклад має ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики (реєстраційне досьє від 25.04.2019 № 2504/24-М) за спеціальностями

організація і управління охороною здоров'я, педіатрія, фізіотерапія, психіатрія, терапія, дерматовенерологія; за спеціальністю молодшого спеціаліста з медичною освітою: сестринська справа.

Первинна медична допомога підопічним надається амбулаторією, яка знаходиться в зоні територіальної доступності. На день відвідування усі підопічні мають укладені декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та отримують медичні послуги, передбачені програмою державних гарантій медичного обслуговування населення у 2024 році, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 22.12.2023 № 1394.

Бригада екстреної (швидкої) медичної допомоги прибуває до закладу у випадку виклику у встановлений законодавством час.

Медичними працівниками не менше одного разу на рік організовується огляд підопічних лікарсько-консультативною комісією за участю лікаря-психіатра з метою вирішення питань щодо доцільності їх подальшого перебування у закладі та необхідності встановлення чи припинення опіки або піклування.

У 2024 році в ПНІ померло 13 підопічних (причиною смерті здебільшого є хронічна серцева недостатність).

У 2025 році в ПНІ помер 1 підопічний (причиною смерті є хронічна серцева недостатність).

У приміщенні харчоблоку робочі поверхні та посуд чисті.

Працівники, які залучені до робіт в харчоблоці, вчасно проходять медичні огляди, що підтверджено відповідними записами в особистих медичних книжках.

З метою контролю за дотриманням якості та безпеки харчових продуктів при приготуванні і реалізації готової продукції від кожної партії приготованих страв кухарем відбирається добова проба.

Витрати на харчування на одного мешканця в день у закладі складають 101,82 грн, витрати медикаментів на одного підопічного в день складають 11,16 грн.

Територія ПНІ огорожена (фото 1, 2), вхід і вихід з території здійснюється через пропускний пункт.

Підопічні проживають у двох-трьох поверхових корпусах. Розподіл по корпусах та кімнатах здійснюється медичним персоналом з урахуванням побажань, індивідуальних особливостей, віку, діагнозу та стану здоров'я підопічних.

У житлових корпусах вікна не заграбовані.

На території облаштовані місця для відпочинку, криті та відкриті альтанки, футбольне поле, баскетбольна площадка, лави для відпочинку підопічних на свіжому повітрі.

У закладі наявний План реагування на надзвичайні ситуації Баратівського психоневрологічного інтернату, затверджений директором ПНІ у 2023 році, та Алгоритм дій при виникненні надзвичайних ситуацій.

У кімнатах закладу проживає від трьох до чотирьох підопічних. Природне та штучне освітлення в житлових кімнатах інтернату задовільне.

Підопічні користуються власними речами, в тому числі мобільними телефонами. У деяких житлових кімнатах є телевізори.

Підопічні забезпечені підгузками та сезонним одягом.

Постільна білизна, одяг підопічних та засоби гігієни персоналізовано. Для здійснення санітарно-гігієнічних процедур облаштовані душові кімнати, а також проводяться банні дні.

У закладі функціонує актові зала, музей (фото 3), комп'ютерний клас (фото 4), створено мережу гуртків різних напрямків (фото 5, 6), організовано заняття спортом, а саме футболом (фото 7).

Перукарські послуги підопічним надаються перукарем.

Водопостачання у закладі забезпечується власною свердловиною. Систематично беруться проби питної води, про що свідчать «Протоколи дослідження питної води» та договір з ДУ «Миколаївським ОЦКПХ МОЗ» Баштанським районним відділенням мікробіологічною лабораторією.

Всі підопічні ПНІ мають документи.

Підопічні залучені до працетерапії у відповідності до Методичних рекомендацій щодо організації працетерапії для громадян похилого віку, осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю в закладах/установах системи соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 26.11.2018 № 1778.

Облік та використання особистих коштів підопічних відбувається відповідно до Порядку використання сум пенсій (щомісячного довічного грошового утримання) та/або державних соціальних допомог, нарахованих відповідно до законодавства дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, недієздатним особам та особам, цивільна дієздатність яких обмежена, які є вихованцями/підопічними дитячих будинків-інтернатів, психоневрологічних інтернатів, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 17.08.2018 № 1173.

Під час відвідування відбулося конфіденційне спілкування з 15 підопічними та 8 працівниками закладу.

Скарг на жорстоке поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 16.03.2021, за результатами якого виявлено порушення прав:

1. на охорону здоров'я та медичне забезпечення;
2. на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло;
3. на повагу до приватного та сімейного життя;
4. володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю;

5. на ефективні засоби юридичного захисту.

За результатами попереднього відвідування НПМ вносились такі рекомендації:

Миколаївській обласній державній адміністрації:

1. Вжити заходів щодо проведення капітального ремонту санітарно-гігієнічних приміщень (туалетів, умивальних кімнат, банного комплексу) із дотриманням вимог щодо забезпечення приватності та поваги до гідності людини, з урахуванням вимог ДБН В.2.2-40:2018.

2. Провести облаштування спортивного майданчика на території інтернату для проведення занять для на свіжому повітрі.

3. Вжити заходів щодо облаштування житлових кімнат мешканців інтернату необхідними меблями відповідно до вимог розділу VI Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, осіб з інвалідністю, інвалідів та дітей з інвалідністю в інтернатних установах соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 № 857).

4. Вжити заходів щодо комплектування лікарських посад, а також укладення відповідних угод між медичними закладами та інтернатом щодо надання медичних послуг.

Баратівському психоневрологічному інтернату:

1. Звернутися із клопотанням до керівництва районної адміністрації щодо вирішення питання про комплектування вакантних посад лікарів в інтернаті.

2. Забезпечити контроль за виконанням призначень лікарів мешканцям інтернату.

3. Вжити заходів щодо надання медичних послуг підопічним, які мають захворювання зубів.

4. Забезпечити проведення щоденних прогулянок для підопічних інтернатного закладу на свіжому повітрі. Облаштувати прогулянковий дворик відповідно до потреб осіб з інвалідністю.

5. Забезпечити заняття для підопічних відповідно до їхніх можливостей та потреб.

6. Облаштувати стенди з інформацією про права людини у доступній для підопічних формі з номерами телефонів і адресами посадових осіб і гарячих ліній, на які підопічні можуть звертатися у разі порушення їхніх прав, зокрема контактами Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, центрами безоплатної правової допомоги.

Зазначені рекомендації виконані частково, а саме:

- реалізовано право на ефективні засоби юридичного захисту;
- реалізовано право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю;
- забезпечено право на приватність в житлових кімнатах.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України).

1. У порушення Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 № 857 (далі – Мінімальні норми), в кімнатах недостатня кількість твердого інвентарю, а саме: приліжкових тумб, стільців за кількістю місць, столів, шаф для зберігання речей.

2. У житлових кімнатах ліжкових хворих підопічних відсутні кнопки виклику персоналу, що призводить до неможливості швидкого реагування у разі, коли ліжковий хворий потребує допомоги персоналу.

3. Крім того, у закладі є окремих банний комплекс, який не відповідає нормам ДБН В.2.2-40:2018 та потребує приведення капітального ремонту та заміни сантехнічного обладнання (Фото 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14).

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

4. Незважаючи на наявність у закладі випадку отримання підопічною тілесних ушкоджень, медичними працівниками не складається довідка про фіксацію тілесних ушкоджень (форма первинної облікової документації № 511/о) відповідно до вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 02.02.2024 № 186. Відсутність належного документування фактів тілесного ушкодження може перешкоджати ефективному розслідуванню таких випадків у подальшому.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Миколаївській обласній військовій адміністрації, Миколаївській обласній раді:

– вжити заходів щодо проведення капітального ремонту санітарно-гігієнічних приміщень (туалетів, умивальних кімнат, банного комплексу) із дотриманням вимог щодо забезпечення приватності та поваги до гідності людини, з урахуванням вимог ДБН В.2.2-40:2018.

2. Баратівському психоневрологічному інтернату:

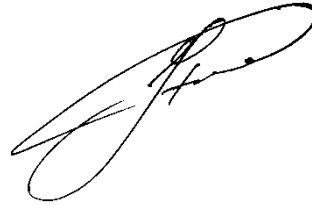
– вжити заходів щодо облаштування житлових кімнат мешканців інтернату необхідними меблями відповідно до Мінімальних норм;

– облаштувати кімнати ліжкових хворих підопічних кнопками виклику персоналу;

– забезпечити складання довідки про фіксацію тілесних ушкоджень (форма первинної облікової документації № 511/о);

Додатки: фотоматеріали на 4 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ
у Миколаївській області**

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Evgen Novak', written in a cursive style.

Євген НОВАК

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

Фото 11

Фото 12

Фото 13

Фото 14

